

Ümumi məlumat	Fənnin adı, kodu və kreditlərin sayı	AZLL110, Azərbaycan dilində işgüzar və akademik kommunikasiya, 3 kredit 6 AKTS
	Departament	Dillər və ədəbiyyatlar
	Proqram (bakalavr, magistr)	Bakalavriat
	Tədris semestri	2025/2026-cı tədris ilinin yaz semestri
	Fənni tədris edən müəllim (lər)	Fil.elm. üzrə fəl.dok. Pərvin Eyvazov
	İmeyl	pervin.bdu@mail.ru parvin.eyvazov@khazar.org
	Telefon	
	Mühazirə otağı/Cədvəl	Hər həftənin 5-ci günü
	Məsləhət saatları	Tələbələrə razılaşdırılmış vaxtda
Prerekvizitlər	Yoxdur	
Tədris dili	Azərbaycan dili	
Fənnin növü (məcburi, seçmə)	Məcburi	
Dərsliklər və əlavə ədəbiyyat	Dərsliklər 1. Hacıyeva İ., Seyidova S., Məmmədova N. Azərbaycan dilində işgüzar və akademik kommunikasiya. Bakı: BDU, 2024 2. Məmmədli N. Azərbaycan dilində işgüzar və akademik kommunikasiya. Dərslik. Bakı: Elm və təhsil, 2021 3. Eminli B., Məhərrəmov M. Azərbaycan dilində işgüzar və akademik kommunikasiya fənnindən praktikum. Bakı: Elm və təhsil, 2025 Əlavə ədəbiyyat 4. Mərdanova S., Qəhrəmanlı Y. Azərbaycan dilində işgüzar və akademik kommunikasiya. Bakı: Füyuzat, 2025 5. Cəfərov V. Azərbaycan dilində işgüzar və akademik kommunikasiya. Dərs vəsaiti. Bakı: BDU, 2021 6. Hacıyeva İ. İşgüzar kommunikasiya. Bakı: Füyuzat, 2022, 236 s. 7. Xəlilov Buludxan. Azərbaycan dilində işgüzar və akademik kommunikasiya. Bakı: “Adiloğlu” nəşriyyatı, 2021 8. Mərdanova S. Azərbaycan dili və nitq mədəniyyəti. Bakı: Elm və təhsil, 2019 9. Məmmədli N. Azərbaycan dili və nitq mədəniyyəti. Bakı: Elm və təhsil, 2022 10. Şiriyev F. Azərbaycan dilinin nitq mədəniyyəti və ritorika. Bakı: Nurlar, 2014 11. İsmayılova M. Azərbaycan dilində akademik kommunikasiyanın aktual problemləri. Bakı: ADPU, 2022 12. Bayramova P. Kommunikasiya prosesində qeyri-verbal ünsiyyət vasitələrinin rolu. Bakı: Füyuzat, 2024. 13. Abdullayev Nadir. Nitq mədəniyyətinin əsasları. Bakı: Elm və təhsil, 2014. 14. Cəfərov Nizami, Mərdanova Samirə, Qəribli Aysel. Azərbaycan nitq mədəniyyəti. Bakı: Şərq-Qərb, 2018.	

	15. Eminli Böyükxanım, Paşayeva Günel. Azərbaycan dilində işgüzar və akademik kommunikasiya. Dərs vəsaiti. Sumqayıt: SDU-nun Redaksiya və nəşr işləri şöbəsi, 2021. 16. Nəzəroğlu Cəlalə. Danışığınla həyatı qazan. Bakı: “TEAS press”, 2020. 17. https://youtu.be/SS-iPVc9U0Q (Verbal və qeyri-verbal ünsiyyət forması) 18. https://nk.gov.az/az/documents/1/ (Qərarlar) 19. https://nk.gov.az/az/documents/7/ (Sərəncamlar)		
Tədris metodları	Məşğələ	+	
	Qrup müzakirəsi	+	
	Praktiki tapşırıqlar	+	
	Praktiki məsələnin təhlili	+	
Qiymətləndirmə	Komponentləri	Tarix/son müddət	Faiz (%)
	Yoxlama (quiz)	Kurs müddətində	10 (5+5)
	Tapşırıq	Kurs müddətində	10
	Davamiyyət	Kursun sonunda	5
	Aktivlik	Kursun sonunda	5
	Aralıq imtahanı	8-ci tədris həftəsi	30
	Final imtahanı	2026-cı ilin iyun ayı	40
	Yekun		100
Kursun təsviri	Qloballaşma dövründə Azərbaycan dilinin tədrisi yeni reallıqlar ortaya çıxarmışdır. Müstəqillik dövründə dilin müasir dövrün tələblərinə uyğunlaşdırılmasına yönəlmiş qanunların qəbulu, fərman və sərəncamların verilməsi Azərbaycan dilinin daha geniş sferada tətbiqinə imkan yaratmışdır. Həmçinin kompüter texnologiyasının inkişafı və bu sisteminin təhsilə nüfuzu dilin praktik sahəsində müəyyən addımların atılmasını zəruri etmişdir. Bakalavr pilləsi üçün nəzərdə tutulan “Azərbaycan dilində işgüzar və akademik kommunikasiya” kursu da bu ehtiyacdən ortaya çıxmışdır. Kurs bakalavr pilləsində təhsil alanlara dilin praktik yönünü mənimsətməkdən ibarət olmaqla yanaşı, təhsil alanların həm yazılı, həm də şifahi üslubunun formalaşması, işgüzar və akademik kommunikasiyanın növləri haqqında məlumatları əldə etməsini əhatə edir. Həmçinin bu fənnin tədrisi işgüzar kommunikasiyanın xüsusiyyətləri və onların hazırlanması, eləcə də akademik kommunikasiyanın xüsusiyyətlərini və tətbiqini öyrətməklə əlaqəlidir.		
Kursun məqsədi	“Azərbaycan dilində işgüzar və akademik kommunikasiya” fənninin tədrisinin başlıca məqsədi bakalavrlara işgüzar və akademik kommunikasiya sahəsində nəzəri və praktik biliklər vermək, onlarda gələcəkdə peşəkar fəaliyyətlərini həyata keçirmələrini təmin edəcək kommunikativ sərişlər, yüksək səviyyəli nitq vərdişləri formalaşdırmaq və inkişaf etdirməkdir.		

Təlim nəticələri	FTN 1. Müstəqil Azərbaycan Respublikasında həyata keçirilən dil quruculuğu haqqında məlumatlara yiyələnmək, bu sahədə imzalanmış fərman və sərəncamlarla, həmçinin qloballaşma şəraitində Azərbaycan dilinin saflığının qorunması istiqmətində atılan addımlarla tanış olmaq; “Azərbaycan dilində işgüzar və akademik kommunikasiya” fənninin məqsəd və vəzifələrini bilmək, kommunikasiyanın formaları, funksiyaları və səviyyələri barədə biliklərə sahib olmaq. FTN 2. Nitqin kommunikativ məziyyətlərini, şifahi və yazılı kommunikasiya vərdişlərinə yiyələnməyin üsullarını mənimsəmək, habelə mədəni nitqə verilən tələbləri, verbal və qeyri-verbal kommunikasiya vasitələrini öyrənməklə onların təcrübədə tətbiq etmək. FTN 3. Azərbaycan ədəbi dili və onun normativ strukturu haqqındakı nəzəri müddəalara bələd olmaq, ədəbi dilin fonetik, leksik və qrammatik normalarını kommunikasiya prosesində düzgün tətbiq etmək bacarıqlarını təkmilləşdirmək, həmçinin ədəbi dildə kommunikativ strategiya və yaradıcılıq texnologiyalarını mənimsəmək. FTN 4. Kommunikasiya prosesində Azərbaycan ədəbi dilinin funksional üslublarından istifadəni və nitqin ayrı-ayrı üslublar üzrə ixtisaslaşmasını aydın şəkildə dərk etmək, fərdi üslubun özəlliklərinə bələd olmaq, müasir Azərbaycan dilinin rəsmi-ışgüzar üslubu barədə məlumatları və qaydaları öyrənmək. FTN 5. Natiqlik sənətinin tarixini, kütlə qarşısında çıxışa hazırlıq, çıxışın növləri və strukturunu, həmçinin dinləmə mədəniyyəti və dinləmənin kommunikasiya növü kimi mahiyyətini öyrənmək. Dinləmə və diqqət, dinləmə formaları və bacarıqlarının təkmilləşdirilməsinin önəmini qavramaq; kommunikasiya mədəniyyəti, danışiq etikası və maraciət etiketləri barədə məlumatlara yiyələnmək; təşkil olunmuş nitqin (mühazirə, məruzə, çıxış, spontan nitq) özünəməxsusluğunu bilmək; şifahi şəkildə işgüzar kommunikasiya yaratmaq. FTN 6. İşgüzar kommunikasiyanın xarakterik cəhətlərini, şifahi və yazılı işgüzar kommunikasiyanın forma və janrlarını mənimsəmək, şifahi işgüzar ünsiyyət taktikasına bələd olmaq, həmçinin bir sıra işgüzar sənədləri tərtib etməyi bacarmaq, elektron işgüzar kommunikasiya barəsində bilikləri zənginləşdirmək və işgüzar kommunikasiyanın etik qaydaları ilə tanış olmaq. FTN 7. Akademik kommunikasiya və onun formaları, o cümlədən şifahi akademik kommunikasiyanın növlərini mənimsəmək, yazılı akademik kommunikasiyanın forma və janrlarına bələd olmaq, akademik kommunikasiya qurmaq vərdişlərinə yiyələnmək və akademik kommunikasiyanın etika qaydaları ilə tanış olmaq. FTN 8. Azərbaycan dilində ixtisas üzrə yazılı və şifahi təqdimatlar hazırlamağı, həmçinin müvafiq sahələrə dair mətnlər üzərində iş aparmağı bacarmaq, ixtisas üzrə terminoloji leksikadan nitq qaydalarına uyğun istifadə vərdişlərinə yiyələnmək, nitqin etik qaydalarına riayət etmək.
Qaydalar (Tədris siyasəti və davranış)	Fəallıq – 5 bal; Tələbənin kurs boyunca müzakirələrdə ardıcıl iştirakına, praktik tapşırıqların yerinə yetirilməsində göstərdiyi aktivliyinə və əlavə elmi-metodiki axtarışlara göstərdiyi marağa görə onun fəallığı 5 (beş) balla qiymətləndirilir.

Davamiyyət – 5 bal; Davamiyyətə görə bal verilməsində tələbənin dərstdə ardıcıl iştirakı iştirakı nəzərə alınır, yalnız rəsmi qaydada əsaslandırılmış üzrlü hallar nəzərə alınmaqla davamiyyət qiymətləndirilir. Üzrsüz buraxılan hər **2 (iki)** dərslər - 4 saat üçün **1 (bir)** bal çıxılır. Yəni üzrsüz buraxılan hər dərslər üçün **0,5 bal** çıxılacaq. Limiti keçmiş tələbə davamiyyət balı toplaya bilmir.

Tapşırıq və ya praktik işlər – 10 bal; Aralıq və final imtahanlarından əvvəl kursun mövzuları üzrə verilən tapşırıqların yerinə yetirilməsinə görə tələbə 10 balla qiymətləndiriləcək. Yəni tələbə hər mövzu üzrə ona verilmiş tapşırığı sonda toplayaraq, yazılı (əl yazısı və ya elektron olmaqla) şəkildə formada müəllimə təqdim edəcək.

Yoxlama test tapşırığı (quizlər) – 10 (5+5) bal; Kursun başlanmasından bir ay sonra və kursun bitməsinə iki həftə qalmış müddətdə tələbələrin mövzuları mənimsəməsinə, nəzəri biliyi praktik şəkildə tətbiq etmək bacarığını yoxlamaq və final imtahanından öncə onları motivasiya etmək məqsədilə təşkil olunan hər iki yoxlama işində 10 sualdan ibarət test tapşırığı təqdim olunur. Hər sual 0,5 (sıfır tam onda beş) balla qiymətləndirilir.

İmtahan haqqında:

Aralıq imtahanı – 30 bal; Aralıq imtahanında tələbələrin biliyi keçilmiş mövzular üzrə düşündürücü və akademik səviyyəli, hər biri **1 (bir)** bal olmaqla **30 (otuz)** test tapşırığı vasitəsilə yoxlanılacaq.

Final imtahanı – 40 bal; Final imtahanında tələbələrin biliyi keçilmiş mövzular üzrə düşündürücü və akademik səviyyəli, hər biri **1 (bir)** bal olmaqla **40 (qırx)** test tapşırığı əsasında qiymətləndiriləcək.

İmtahana hazırlaşarkən dərslərdə götürülmüş qeydləri öyrənməklə yanaşı, dərslərin iş planında göstərilmiş ədəbiyyat və internet resurslarına müraciət etmək vacibdir.

İstifadə ediləcək elmi vəsaitlərin bir qismi tərəfimizdən təmin ediləcəkdir.

Cədvəl (dəyişdirilə bilər)

Həftə	Tarix	Fənnin mövzuları	Dərslər/Tapşırıqlar
1.	20.02.2026	1. Azərbaycan dilində işgüzar və akademik kommunikasiya fənninin məqsəd və vəzifələri 2. Azərbaycan dili və əlifbasının tarixi inkişafına qısa baxış. Azərbaycan dilinə dövlət qayğısı.	1. Hacıyeva İ. Azərbaycan dilində işgüzar və akademik kommunikasiya. Bakı: Füyuzat, 2022, s. 6-20 2. Məmmədli N. Azərbaycan dilində işgüzar və akademik kommunikasiya. Bakı: Elm və təhsil, 2021, s. 3-18 3. Mərdanova S., Qəhrəmanlı Y. Azərbaycan dilində işgüzar və akademik kommunikasiya. Bakı: Füyuzat, 2025, s. 48-61 Tapşırıq

			1. Azərbaycan dili ilə bağlı imzalanmış fərman və sərəncamlarla tanış olmaq. 2. “<i>Hədəflərimdən ötrü nələrdən keçərdim</i>” və ya “<i>Qeyri-adi bacarıqlara sahib olsam, nələr edərdəm</i>” mövzusunda esse yazmaq.
2.	27.02.2026	3. Kommunikasiya və ünsiyyət anlayışları haqqında 4. Kommunikasiyanın forma, funksiya və səviyyələri	1. Hacıyeva İ. Azərbaycan dilində işgüzar və akademik kommunikasiya. Bakı: Füyuzat, 2022, s. 20-33. 2. Məmmədli Nadir. Azərbaycan dilində işgüzar və akademik kommunikasiya. Dərslik. Bakı, “Elm və təhsil”, 2021, s. 19-30. Təpşırıq “<i>Mənim ana dilim – mənim kimliyim</i>” mövzusunda çıxış hazırlamaq və mətni sərbəst şəkildə danışmaq. “<i>Dilimizin tətbiqi problemləri</i>” mövzusunda müzakirə təşkil etmək (veriliş formatında)
3.	06.03.2026	5. Kommunikasiya prosesində ədəbi dilin normativliyi: fonetik norma (ədəbi dilin saitlər və samitlər sistemi) 6. Müasir Azərbaycan ədəbi dilində fonetik qanun və hadisələr	1. Hacıyeva İ. Azərbaycan dilində işgüzar və akademik kommunikasiya. Bakı: Füyuzat, 2022, s. 81-97 2. Mərdanova S. Azərbaycan dili və nitq mədəniyyəti. Bakı: “Elm və təhsil”, 2019, s. 69-72; s. 77-84 Təpşırıq Mətn üzərində iş: fonetik qanun və hadisələrin izah olunması.
4.	13.03.2026	7. Azərbaycan dilinin orfoqrafik və orfeopik normaları 8. Yazılı kommunikasiyada punktuasiya məsələləri	1. Mərdanova S. Azərbaycan dili və nitq mədəniyyəti. Bakı: “Elm və təhsil”, 2019, s. 72-77 2. Hacıyeva İ. Azərbaycan dilində işgüzar və akademik kommunikasiya. Bakı: Füyuzat, 2022, s. 67-81 Təpşırıq

			Mətn üzərində iş: durğu işarələrinin və orfoqrafik qaydaların izah olunması (KİV materialları əsasında)
5.	20.03.2026	9. Kommunikasiya prosesində ədəbi dilin normativliyi: leksik norma (leksik-semantik söz qrupları) 10. Sözlərin işlənmə dairəsinə görə normativliyi. Frazoloji birləşmələr.	1. Mərdanova S. Azərbaycan dili və nitq mədəniyyəti. Bakı: “Elm və təhsil”, 2019, s. 108-132 2. Hacıyeva İ. Azərbaycan dilində işgüzar və akademik kommunikasiya. Bakı: Füyuzat, 2022, s. 97-112 Tapşırıq Mətn üzərində iş: leksik normanın pozulması hallarının müəyyənləşdirilməsi (KİV materialları əsasında)
6.	27.03.2026	11. Kommunikasiya prosesində ədəbi dilin normativliyi: morfoloji normalar 12. Kommunikasiya prosesində ədəbi dilin normativliyi: sintaktik normalar	1. Mərdanova S. Azərbaycan dili və nitq mədəniyyəti. Bakı: “Elm və təhsil”, 2019, s. 141-145; 225-228 2. Hacıyeva İ. Azərbaycan dilində işgüzar və akademik kommunikasiya. Bakı: Füyuzat, 2022, s. 112-135 Tapşırıq Mətn üzərində iş: morfoloji və sintaktik normaların pozulması hallarının müəyyənləşdirilməsi (KİV materialları əsasında)
7.	03.04.2026	13. Azərbaycan dilinin funksional üslubları. Bədii üslub. 14. Publisistik və məişət üslubları. Fərdi üslub.	1. Mərdanova S. Azərbaycan dili və nitq mədəniyyəti. Bakı: “Elm və təhsil”, 2019, s. 228-237; 239; 246. 2. Hacıyeva İ. Azərbaycan dilində işgüzar və akademik kommunikasiya. Bakı: Füyuzat, 2022, s. 192-209 Tapşırıq Müxtəlif üslublara aid olan mətnlər üzərində iş, onlarda olan ortaq və spesifik cəhətlərin aşkara çıxarılması və s. Görkəmli şair və

			yazıcılarından birinin üslubunun fərdi özəllikləri haqqında çıxış və ya təqdimat hazırlamaq. Publisistik üslubda çıxışın hazırlanması: “Xəbərlər” formatında təqdimatın nümayişi.
8.	10.04.2026	15. Aralıq imtahanı 16. Tapşırıqların təqdim edilməsi	
9.	17.04.2026	17. Kommunikasiya prosesində mədəni nitqin tələbləri 18. Verbal və qeyri-verbal kommunikasiya vasitələri	1. Hacıyeva İ. Azərbaycan dilində işgüzar və akademik kommunikasiya. Bakı: Füyuzat, 2022, s. 33-44-67 2. Mərdanova S. Azərbaycan dili və nitq mədəniyyəti. Bakı: “Elm və təhsil”, 2019, s. 30-35 Tapşırıq Qeyri-verbal ünsiyyət vasitələrinə dair örnəklər tapmaq: faktları təqdimat və ya praktik şəkildə göstərmək. Hər hansı bir bədii mətnin məzmununun ifadəli şəkildə oxunması və ya nəql olunması “Mədəni insan necə olmalıdır və ya insanın mədəni keyfiyyətlərində əsas nələrə diqqət yetirilməlidir?” mövzusunda müzakirə və debatın təşkili.
10.	24.04.2026	19. Ritorika tarixi və onun əsas nümayəndələri 20. Kütlə qarşısında çıxış nətiqlik sənətinin bir növü kimi. Çıxışın növləri və quruluşu	1. Hacıyeva İ. Azərbaycan dilində işgüzar və akademik kommunikasiya. Bakı: Füyuzat, 2022, s. 135-161 2. Mərdanova S. Azərbaycan dili və nitq mədəniyyəti. Bakı: “Elm və təhsil”, 2019, s. 37-54 Tapşırıq “Görkəmli Azərbaycan natiqləri” və “Heydər Əliyev – Azərbaycan natiqlik sənətinin zirvəsi” mövzularında esse və ya təqdimat hazırlamaq

11.	01.05.2026	21. Natiqin auditoriyada davranışı. Nitqin keyfiyyətinə təsir edən amillər. Nitq texnikası elementləri 22. Kommunikasiya prosesində imic və özünəinam	1. Hacıyeva İ. Azərbaycan dilində işgüzar və akademik kommunikasiya. Bakı: Füyuzat, 2022, s. 161-170 Tapşırıq <i>“Sözümüzün Ali Baş Komandanı”</i> mövzusunda təqdimat hazırlamaq. Cənab İlham Əliyevin Vətən müharibəsi dövründəki çıxışlarının və xalqa müraciətlərinin dil baxımından təhlilini aparmaq.
12.	08.05.2026	23. İşgüzar kommunikasiya və onun formaları 24. Yazılı işgüzar kommunikasiya	1. Hacıyeva İ. Azərbaycan dilində işgüzar və akademik kommunikasiya. Bakı: Füyuzat, 2022, s. 209-228 2. Məmmədli Nadir. Azərbaycan dilində işgüzar və akademik kommunikasiya. Dərslik. Bakı, “Elm və təhsil”, 2021, s. 58-65 Tapşırıq Tərcümeyi-hal və şəxsi məlumat formasının (CV) hazırlanması.
13.	15.05.2026	25. İşgüzar kommunikasiya: rəsmi-işgüzar sənədlərin tərtibi 26. Məktublar epistoliar üslubun əsas növü kimi. Elektron işgüzar kommunikasiya (EİK)	1. Hacıyeva İ. Azərbaycan dilində işgüzar və akademik kommunikasiya. Bakı: Füyuzat, 2022, s. 228-254. 2. Mərdanova S. Azərbaycan dili və nitq mədəniyyəti. Bakı: “Elm və təhsil”, 2019, s. 240-248 Tapşırıq Ərizə, izahat, təqdimat və iclas protokol formasının hazırlanması
14.	22.05.2026	27. Akademik kommunikasiya. Şifahi akademik kommunikasiya 28. Yazılı akademik kommunikasiya və onun növləri	1. Hacıyeva İ. Azərbaycan dilində işgüzar və akademik kommunikasiya. Bakı: Füyuzat, 2022, s. 254-273 2. Məmmədli Nadir. Azərbaycan dilində işgüzar və akademik kommunikasiya. Dərslik. Bakı, “Elm və təhsil”, 2021, s. 173-184; 205-215

			Tapşırıq Rəsmi və qeyri-rəsmi formalarda məktubların hazırlanması. İxtisasa uyğun mövzuda akademik çıxışın hazırlanması
15.	29.05.2026	29. Akademik kommunikasiya qurmaq bacarıqlarının formalaşdırılması və inkişaf etirilməsi 30. Plagiat barədə məlumat	1. Hacıyeva İ. Azərbaycan dilində işgüzar və akademik kommunikasiya. Bakı: Füyuzat, 2022, s. 273-285 2. Məmmədli Nadir. Azərbaycan dilində işgüzar və akademik kommunikasiya. Dərslik. Bakı, “Elm və təhsil”, 2021, s. 192-198; 288-291 Tapşırıq 1. Akademik yazı nümunəsi üzərində işin təşkili. İxtisasa uyğun mövzuda tezis hazırlanması. Tezisi strukturca təhlil etmək və mətnə akademik etika qaydalarının gözlənilməsini əsaslandırmaq. 2. <i>“Qloballaşan dünyada milli dəyərlər”, “Süni intellekt dövründə peşə bacarıqlarının inkişaf etdirilməsi”</i> mövzularından birini seçməklə akademik esse hazırlamaq.
		Final imtahanı	